

دکتر رضا ایراندوست تبریزی

دانشگاه تبریز - دانشکده ادبیات و علوم انسانی

در اسفند ماه ۱۳۷۶، ترجمه‌ای منظوم به زبان فارسی از کل قرآن مجید، سروده‌ی جوانی صاحب ذوق و قریحه^(۱) انتشار یافت. چاپ دوم این کتاب در اردیبهشت ماه ۱۳۷۷ نیز در ده هزار نسخه منتشر گردید. نگارنده‌ی نقد حاضر که خبر چاپ قریب الوقوع این «قرآن نامه»^(۲) را در یازدهم دیماه ۱۳۷۶ در یکی از روزنامه‌ها^(۳) خوانده بود، با کنجکاوی و ناشکیبائی تحقق آن را انتظار می‌کشید، تا این که کار چاپ به فرجام رسید و نسخه‌ای از کتاب در دسترس او قرار گرفت. بر اهل فن پوشیده نیست که ترجمه‌ی قرآن کریم، حتی به نثر روان فارسی، آن گونه که بتواند دقایق و ظرایف کلام خداوند را بدون تعقید و الهام و حشو و توضیح و تفسیر عرضه کند، خود کاری بس خطیر و دشوار است که تا حال تحقق نیافته است. به همین سبب، به جرأت می‌توان گفت که بیان منظوم این دقایق و ظرایف، آن هم در شرایطی که بخش عمده‌ای از هم و غم و اشتغال فکری شاعر در عمل به وزن و قافیه سازی معطوف است دشوارتر، بلکه غیر ممکن است. از این رو، از آن زمان که ترجمه‌ای قرآن به زبان فارسی وجهه‌ی همت اهل فن قرار گرفته است، حتی از شعرای نامدار، کسی در اندیشه‌ی منظوم ساختن ترجمه‌ی فارسی کل قرآن نبوده و یا لااقل به این کار مبادرت نکرده است.

شاید، این عدم تمایل، در کنار علل دیگری که برنگارنده‌ی این سطور روشن نیست، از دو علت زیر متأثر بوده است:

- دشواری کار که در بالا به آن اشاره شد.

۲ عبارتی که در خود کتابه کار رفته است.

۱ امید مجد

۲ «همشهری»

- قابل عرضه نبودن همه، متانت و رزانت کلام خداوند در کسوت نظم که اساس کار آن بر تقنن و تکلف استوار است.

نویسنده‌ی این مقاله با این زمینه‌ی فکری بر آن شد تا به طور غیر گزینشی بخش‌هایی از این ترجمه‌ی منظوم را با متن اصلی قرآن کریم مطابقت دهد. این اقدام، در کنار زبده کاریهای شگفت آور ناظم کتاب کاستی‌های فراوان کار او را نیز برای نگارنده مکشوف ساخت، که نشان دادن آنها ولو به صورت نمونه‌هایی معدود و محدود به باور او یک تکلیف الهی است. در این نوشته سعی خواهیم کرد که این کاستی‌ها را به صورت موضوع بندی مورد بحث قرار دهیم ان شاء الله. (۱)

اخلاق و حکمت عملی در شعر متنبی

ولی‌اله شجاعپوریان - چاپ اول: ۱۳۷۶ - کد کتاب: ۱۸۴ - تعداد صفحه‌ها: ۳۰۷

متنبی، شاعر بزرگ و پرآوازه عرب در قرن چهارم هجری است. شهرت نام و جاذبه فکر و اندیشه‌اش، بسیاری از بزرگان فکر و آداب را از دیرباز به خود مشغول کرده است. دیوان او از لحاظ سبک، شکوه الفاظ، بیان معانی، بلندی مضامین، زیبایی و سلاست، اثری است ممتاز و قابل توجه، که آنرا بالاترین شاهکار ذوق و اندیشه عرب می‌دانستند. هر چند فخامت و عظمت شعری متنبی، محدود به جهت خاصی نمی‌شود ولی شعر حکمی و اخلاقی او در بین اشعارش درخششی خاص دارد و شاعر در این زمینه، از همه شاعران پیش از خود، گوی سبقت را ربوده است، از این رو، با عنایت به قوه تأثیر و القاء زبان جادویی شاعر و آفرینشهای شاعرانه او، به بررسی «اخلاق و حکمت عملی در شعر متنبی» پرداخته شده است. این کتاب در دوازده فصل شخصیت دینی - اعتقادی و جایگاه علمی و ادبی او، حکمت و ویژگیهای آن مورد بررسی داده است.

یکی از منابع الهام متنبی در سخنان حکیمانه شاعران پیش از او بوده است که در فصلی جداگانه به آن پرداخته شده و در فصلی دیگر تأثیر متنبی بر سایر شاعران ارزیابی شده است.

قرآن، کلام حق

مترجم: سردار شهابی - ناشر: دانشگاه شهید چمران اهواز چاپ اول: ۱۳۷۹

این کتاب که نام عربی آن «فضایا القرآنیة فی الموسوعة البریطانیة» - نقد مطاعن و رد شبهات است. توسط استاد دکتر فضل حسن عباس عضو هیأت علمی دانشگاه اردن به زبان عربی می‌باشد. که مترجم آن را به زبان فارسی ترجمه و «قرآن کلام حق» نامگذاری کرده است مطالب کتاب همچنانکه از نام آن پیداست، پاسخگویی به عیبجویها و رد شبهاتی است که نویسندگان دائرة المعارف بریتانیا دانسته و ندانسته و در ذیل، ماده قرآن به این کتاب مقدس و آسمانی نسبت داده‌اند. مؤلف محترم مطالب را تفکیک و تحلیل نموده به شیوه علمی و منطقی و در عین حال بسیار دقیق و با مهارت و ظرافت خاص، با ارائه اسناد و مدارک لازم و کافی به دفاع پرداخته است.

کتاب به هشت فصل تقسیم شده است که فصلها به استثنای فصل هشتم جمعاً مشتمل بر چهل قضیه می‌باشند. فصل اخیر که نسبت به سایر فصول مختصر و کم حجج است در خصوص ترجمه‌های قرآن می‌باشد و تقسیم «قضیه‌ای» ندارد.

فصل اول: تعریف قرآن، دارای سه قضیه. فصل دوم: شکل و مضمون، قرآن دارای ۱۰ قضیه. فصل سوم: محتواهای، قرآن دارای ۱۲ قضیه. فصل چهارم، سرنوشت انسان، دارای ۵ قضیه. فصل پنجم: ریشه‌های قرآن مطابق عقیده همه مسلمانان، ۲ قضیه. فصل ششم: ریشه‌های قرآن از نظر خاورشناسان ۴ قضیه. فصل هفتم: تفسیر، با ۴ قضیه. فصل هشتم: برگردانها (ترجمه‌های قرآن).

معجم الباطین

للسّواء العرب المعاصرين

الطبعة الاولى

1995

تطوّر الادب العربی المعاصر

تألیف: محمود شکیب انصاری - انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز ۱۳۷۶

در ادبیات نوین عربی هم از جهت شکل و محتوی و هم از نظر سبک و فنون انواع ادبی، تحولات شگرفی پدید آمده است، هدف این کتاب بررسی این تحول و تطور، و بررسی شاخصهای بارز، و عوامل موثر در آن بوده است. و با بهره گیری از کاوشهای کتابخانه‌ای و یادداشت برداری و طبقه بندی شاعران و ادیبان معاصر، افراد برجسته و موثر در تطور ادبی شناسایی شده و سیر تحول در آثار آنها مورد پژوهش قرار گرفته است، مباحث کتاب مشتمل بر مقدمه و سیزده مبحث اصلی و چکیده‌ای از مباحث کتاب و فهرست اعلام است. عمده ترین مطالب کتاب عبارت است از: زندگی فکری و اجتماعی عرب. آغاز عصر نوین. عوامل نهضت ادبی معاصر. مکتب کلاسیک و افراد برجسته آن پیشتازان نوآوری در عصر جدید مانند: البارودی، احمد شوقی الرصافی، الجواهری. مکتب رومانیتسم. شاعران رومانیتیک انجمن ادبی الدیوان و اعضای برجسته آن مانند: العقاد و عبدالرحمن شکری و ابراهیم المازنی، انجمن ادبی ابولو و اعضای برجسته آن مانند: احمد زکی ابوشادی، ابراهیم ناجی، ابوالقاسم الشابی، محمود حسن اسماعیل، محمد عبدالمنعم الخفاجی. ادبیات عربی در امریکا اروپا (المهاجر) انجمن ادبی الرابطة القلمیه و العصبه الاندلسیه و اعضاء مهم آن مانند: جبران ونعیمه، شعر نو و بنیانگزاران آن نازک الملائکه و السیاب. مکتب رئالیسم و سورئالیسم و دو پیشوای این مکتب: البیاتی و نزار قبانی - مکتب سمبولیسم و پیشوای آن سعید عقل، قصیده نثر و مجله شعر و یادای از یوسف الخال و محمد الماغوط و سرانجام بررسی تطور نثر عربی معاصر و انواع آن گفتنی است که در این کتاب گزیده هایی از سایر شاعران و نثرپردازان ذکر شده است.

* **تعلیم المحادثة العربية**

تألیف محمود شکیب انصاری - انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز

این کتاب برای آموزش مکالمه عربی با روش مستقیم به دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی تألیف شده است، و مشتمل بر ۳ بخش مقدماتی و متوسط و پیشرفته است.

بخش اول: (مکالمه ۱) متضمن پانزده درس، پیرامون آواشناسی عربی، تایین صفات و افعال پرکاربرد و اعداد و خواندن ساعت و زمان و تقویم و رنگ‌ها و شکلها و اوزان و معیارها و گفت و گوهای دو جانبه و مکالمات تلفنی، همراه با تمرین و تطبیق فراوان است.

بخش دوم:

مشتمل بر دوازده درس، بانبسیکی داستانی است و مطالب آن از خانه و خانواده و نیازمندیهای منزل گرفته تا مسائل اجتماعی و فرهنگی و خرید و فروش در بازار، و مسافرت به خراج و تحصیل در دانشگاه، مراجعه به پزشک و بیمارستان و داروخانه، بانک و هتل و رستوران و نامه نگاری همراه با پرسش و پاسخ و تمرین و تطبیق دربر دارد.

بخش سوم: مشتمل بر هیجده درس متنوع به منظور آشنا ساختن دانشجویان با اصطلاحات روز و صحبت درباره مسائل علمی و اجتماعی و اقتصادیان و نظامی است، و عمده‌ترین مطالب آن عبارت است از: گفت و گو درباره جهان، گیاهان، جانوران، بدن انسان، سفر و سیاحت، بازیهای ورزشی، علم و تکنولوژی، اقتصاد و تجارت و حرفه، هنر و وسایل ارتباط جمعی سربازی و مسائل نظامی و سرانجام شش درس درباره شهر اهواز و کشور ایران و جهان عرب.

مباحث فی علم الصرف

تألیف محمود شکیب انصاری - انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز ۱۳۷۵

علم صرف (*Morphology*) علمی است که درباره ساختار کلمه و دگرگونیهای آن بحث می‌کند. و مباحث آن نخست همراه مباحث علم نحو مورد بررسی قرار می‌گرفته است، ولی بعدها از آن مباحث جدا گردید و به صورت شاخه‌ای مستقل در زبان‌شناسی مطرح گردیده است.

از زمانی که مباحث صرف از مباحث نحو جدا گردید، تاکنون کتابهای بسیاری در این زمینه هم در ادوار گذشته هم در زمان حاضر تالیف شده است. کتابهای کهن از نظر علمی دقیق یرمحتوی و فراگیرند اما از نظر شیوه بیان و ترتیب، پیچیده بوده و بانثری سنگین نگاشته شده‌اند، و کتابهای جدید نیز اگر چه با زبانی ساده و خالی از تعقید تالیف گردیده‌اند و غالباً با تمرینهای عملی که کار فراگیری را آسان می‌کند همراه می‌باشند، اما معمولاً دقت و شمول کتابهای کهن در بیان مطالب صرفی را ندارند.

مؤلف کتاب مباحث فی علم الصرف با بهره‌گیری از منابع و مآخذ کهن و جدید کوشیده تا از محاسن هر دو شیوه قدیم و جدید بهره‌گیرد و مباحثی نسبتاً جامع را با زبان ساده عربی بنگارد.

این کتاب در بیست مبحث اصلی، با تمرین روی آیات مجید، و یک مبحث (تطبیق صرف) تالیف شده است و پیوستی از نمونه‌های سئوالات آزمون کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات عرب را نیز به همراه دارد.

علم النحو و الاعراب،

تألیف محمود شکیب انصاری - انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز - ۱۳۷۹

کتاب با استفاده از منابع و مآخذ علم نحو عربی همچون شرح سیوطی، و شرح ابن هشام و شرح ابن الناظم، و شرح ابن عقیل بر الفیه ابن مالک أندلسی، و شرح المفصل زمخشری، و همع الهوامع سیوطی، و برخی کتب جدید نحو، و در چهار چوب فهرست الفیه مباحث علم النحو و الاعراب مشتمل بر لا مبنیات» و «مرفوعات» در بخش اول کتاب، و منصوبات و بحرورات و توابع در بخش دوم آن به

زاین عربی ساده، همراه با مثالهای زیاد، و توضیحات کافی، و تمرین و تطبیق قواعد نگارش هر مبحث و بصورت زیرنویسی ابیاتی که مربوط به آن از الفیه این مالک ذکر شده است. بخش اول کتاب می‌توان بعنوان «نحو(۱)» رشته ادبیات عربی، و بخش دیگر آن بعنوان «نحو(۲)» آن رشته تدریس شود.

کتاب هم اکنون مراحل نهائی چاپ را در انتشارات دانشگاه شهید چمران طی می‌کند.

«فن الترجمة بين العربية و الفارسية»

تألیف دکتر محمود شکیب انصاری - انتشارات دانشگاه شهید چمران اهواز

يشتمل هذا الكتاب على اربعة و ثلاثين فصلاً، تناول الفصول العشرة الاولى منه تاريخ الترجمة و تعريفها و اصول و فنون الترجمة بين العربية و الفارسية، و بقية الفصول دراسات مقارنة لترجمة النصوص المختلفة من ادبية و سياسية و اجتماعية الى نصوص دينية و تاريخية باللغتين العربية و الفارسية الكتاب في مرحلة الاعداد لتقديمه للطبع و النشر.

ترجمة موسوعة النحو و الصرف و الاعراب

این کتاب که تألیف دکتر امیل بدیع یعقوب و ترجمه محمد رضا یوسفی و قاسم بستانی می‌باشد، اولین و دقیقترین دایرة المعارف در زمینه صرف و نحو و اعراب است که به شیوه معجمی، بر اساس حروف الفبا تنظیم گردیده است که هر بحث را می‌توان بر اساس حرف اول آن در کتاب پیدا کرد.

علاوه بر قواعد کلی صرف و نحو، در سراسر این کتاب قواعد مربوط به کلمات ذکر شده است، و وجود مختلف کلمات عربی (حروف، أفعال، و أسماء) مورد بحث و بررسی قرار داده شده است.

مؤلف محترم علاوه بر ذکر و توضیح قواعد، مصادیق و مثالهای معتبری برای آنها آورده است و سپس به تجزیه و ترکیب و توضیحات لازم آن‌ها پرداخته است، که در یعنی آموزش صرف و نحو روش صحیح تجزیه و ترکیب آنرا نیز ارائه داده‌اند. این کتاب در أبواب مختلفی تنظیم شده است که

تعداد آنها به اندازه تعداد حروف الفبای عربی می‌باشد. به دلیل ارزش علمی کتاب، و تجدید چاپ آن به زبان عربی، سعی شد تا در اسرع وقت کتاب به زبان فارسی برگردانده شود تا مورد استفاده اساتید، دانشجویان و طلاب حوزه علمیه قرار گیرد.

کتاب توسط انتشارات اعتصام در قم منتشر گردیده است.

تفسیر هدایت تالیف آیه الله سید محمد تقی مدرسی

ترجمه مرحوم: استاد احمد آرام، دکتر عبدالمحمد آیتی، پرویز آتابکی، دکتر جعفر شعار این تفسیر در ۱۸ مجلد کامل گردیده شامل همه آیات قرآن کریم که به روش تحلیلی و تربیتی تألیف یافته مفسر محترم به نیازها و پرسشهای جدید عصر توجه خاص داشته است. مطالب بطور دسته بندی شده ارائه شده و کمتر به بحثهای فنی و آکادمیک تفاسیر سنتی گرایش پیدا کرده است. شیوه طرح مطالب و ورود به تفسیر به اینگونه است که نخست مجموعه‌ای از آیات را ذکر می‌کند، مثلاً درباره (شخصیت انسانی چگونه باید باشد) سپس به تفسیر آیات مربوط به خلقت انسان می‌پردازد هر قسمت از آیات به موضوعی اختصاص و عنوان گذاری شده است. به جنبه‌های تدبیر و عقلی تفسیر تکیه و از خود آیات استنباط شده است و به سراغ اقوال دور از ذهن و احتمالات بعید نرفته است.

در آغاز تفسیر به مقدمه‌ای در علوم قرآنی اشاره دارد. اما نه به سنخ مباحث قدیم، بلکه از زاویه دیگری مثلاً قرآن چیست. چرا باید به سوی قرآن بروی، جایگاه قرآن در قرآن شیوه فهم و تدبیر در قرآن، قرآن بیان تزکیه و تعلیم و بسیار مباحث دیگر.

تفسیر کاشف

مؤلفان: عبدالکریم بی آزار شیرازی - دکتر سید محمد باقر حجتی - ناشر: دفتر نشر فرهنگ اسلامی - چاپ اول، ۱۳۷۸ - ۲۶۹ صفحه - ۱۴۰۰۰ ریال

جلد ششم تفسیر کاشف با ترجمه تفسیری سوره یونس تحت عنوان «آیات حکمت آموز در ارتباط با وحی» منتشر شد.

مطالب جلد ششم «تفسیر کاشف» در پنج بخش تحت عناوین زیر تنظیم شده است :

- (۱) حکمت قرآن در مورد وحی و آفرینش، (۲) حکمت و سنن الهی در نمودار ناباوران وحی، (۳) حکمت قرآن در وحی و اعجاز، (۴) حکمت و شفای قرآن، (۵) تأویل و عاقبت ناباوران وحی .

رساله دکترای (نحوه گفتار قرآن)

طی مراسمی در دانشکده علوم اسلامی «سارایوو» مرکز بوسنی هرزگوین مورد دفاع قرار گرفت.

به گزارش خبرگزاری جمهوری اسلامی از سارایوو «جمال لاتیج» در کمیسیونی متشکل از استادان و صاحب‌نظران فرهنگی از رساله دکترای خود تحت عنوان «نحوه گفتار قرآن» به دفاع پرداخت که مورد پذیرش شرکت کنندگان قرار گرفت. برپایه این گزارش، این اولین رساله دترایی است که در دانشکده علوم اسلامی و تحت چنین عنوانی مورد دفاع قرار گرفته است. «جمال لاتیج» از جمله کسانی است که در دوران کمونیستی در یوگسلاوی سابق به همراه «علی عزت بگوویچ» رهبر حزب اقدام دمکراتیک بوسنی هرزگوین زندانی بود.

*** تفسیر صغیر - نویسنده: دکتر هوشنگ ثباتی / ناشر: مرتضوی / نوبت

چاپ: اول - شمارگان: ۳۰۰۰ جلد - بها: ۴۰۰ تومان

«تفسیر صغیر» کتابی است در خصوص ترجمه و تفسیر قرآن کریم از شش سوره قرآن به نامهای «بقره»، «حمد»، «توحید»، «قدر»، «جمعه» و «منافقون» به قلم دکتر هوشنگ ثباتی، کتاب یاد شده به شیوه‌ای ساده و همه فهم و در عین حال دلپذیر به نگارش در آمده است.

برگردان مؤلف از سوره‌های نام برده، روان بوده و از آن جاکه وی از جمله دانشمندان علوم طبیعی بوده، مبانی علمی این سوره‌ها را مورد بحث قرار داده است. مؤلف در تفسیر سوره‌ها، کوشیده تا مهمترین مسائل تفسیر بویژه داستان پیامبران بزرگ الهی و سرگذشت آنها را بیاورد. همچنین در پایان کتاب جستاری درباره «توحید در اسرار وجود» به زبان غیر تخصصی و بدون حشو آورده است.

چهار اثر ارزشمند از آیت الله شفیعی نماینده مردم خوزستان در مجلس خبرگان:

۱- مقدمات اخلاق اسلامی

این کتاب حاصل آمده از مجموع ۸ جلسه سخنرانی است که در سال ۷۱ در میان جمعی از دانشجویان دانشگاه و طلاب حوزه علمیه ایراد شده است.

این کتاب با تقدم و تأخر اندک مطالب و حذف و ایجازی که لازمه تکمیل و یا توضیح مطالب است به خوانندگان اهداء شده است. کتاب در ۲۳۴ صفحه بوبهای ۷۰۰۰ ریال توسط انتشارات خوزستان به چاپ رسیده است.

۲- الاحتکار و مایلحه من الاحکام و الآثار

در این کتاب به زبان عربی نوشته شده است، یک موضوع فقهی اقتصادی را بصورت استدلالی بر اساس قرآن و سنت رسول اکرم (ص) و ائمه اطهار علیهم السلام به رشته تحریر در آورده است. کتاب در ۱۲۸ صفحه با قیمت ۳۵۰۰ ریال توسط انتشارات خوزستان به چاپ رسیده است.

۳- نظام ولایت فقیه زیر بنای حکومت اسلامی

این کتاب در سه بخش شامل بخش اول: مشروعیت ولایت فقیه بخش دوم و سوم پاسخ به سؤالاتی است که پیرامون ولایت مطلقه فقیه دریافت شده است.

قیمت کتاب که طی یکسال در دو نوبت به چاپ رسیده، ۴۰۰۰ ریال و در ۱۵۰ صفحه است.

۴- راهنمای اوقات شرعی (به افق خوزستان)

این کتاب شامل معلومات عمومی مربوط به اوقات شرعی اطلاعات مربوط به جدول افق

شهرستانها - فاصله بین الطلوعین - نیمه شب شرعی - طلوع فجر و راهنمای استفاده از جدول می‌باشد. کتاب در ۶۵ صفحه با قیمت ۱۵۰۰ ریال توسط انتشارات معارف خوزستان به چاپ رسیده است.

پانزدهمین شماره فصلنامه پژوهشهای قرآنی

زیر نظر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم منتشر شد. در این شماره مطالب زیر به چاپ رسیده است: انسان موجودی فراندیش (احمد ترابی) ابزارهای درک در قرآن (سید موسی صدر) ساختار انسان‌شناسی قرآن (جلال الدین فارسی) تحلیل داستان آدم در قرآن (سید ابراهیمی سجادی) انسان سالم (سید حیدری علوی نژاد) انسان آرمانی در نگاه قرآن (احمد ترابی) قرآن و حقوق انسان (محمد بهران) انسان و طبیعت در قرآن (سید حسین هاشمی) مباحث انسان‌شناسی در تفسیر راهنما (محمد هاشم زمانی) نقدی بر ترجمه و تفسیر سوره ایلاف (کمال الدین غراب) هر منوتیک متون مقدس (محمد فرجاد) نگرش تطبیقی به قرآن و انجیل (علیرضا عقیلی) خلاصه المقالات خلاصه انگلیسی.

از این پس نابینایان هم می‌توانند قرآن کریم را بخوانند

به گزارش واحد مرکزی خبر از اسلام آباد بنیاد ملی کتاب در پاکستان برای نخستین بار قرآن مجید را همراه با ترجمه آن به خط بریل برای نابینایان در این کشور چاپ کرد.

بر اساس این گزارش این نخستین چاپ قرآن مجید برای نابینایان در پاکستان محسوب می‌شود و مسئولان این بنیاد اعلام کردند تمام نسخه‌های آن هب خط بریلا در مغازه‌های وابسته به بنیاد ملی این کشور بار نابینایان قابل دسترس است.

* زلال شعر و شرع تالیف دکتر جعفر ثامنی

این کتاب که اخیراً از سوی انتشارات نیکبخت مشهد در ۲۰۰ صفحه به چاپ رسیده، محتوی ده مقاله ادبی و تاریخی است. در مقدمه می‌خوانیم:

در این کویر ناپیدا کرانه، در این فضا که دم شمار اجل پیوسته در حال سیر است، وضع و شریف، پیر و جوان، شرقی و غربی، توانمند و ناتوان را به یکسان می‌نگرد، کام جان از آنهمه تلاش و پویش تشنه و مانده می‌شود. باید برای ادامه حیات از خستگی و ماندگی به درآید، باید به امید فردایی بهتر و انجامی شیرین و دلخواه به کوشش و جوشش خود ادامه دهد. داروی این ماندگی شعر و پشتیبان آن فرد اشرع است. بی زلال شعر و شرع زندگی این جهان و آن جهان تلخ و غیرقابل تحمل است. و این بدان معنی نیست که همه داروهای شفابخش در این مجموعه فراهم آمده است، بلکه به معنی جرعه‌ای از اقیانوسی و از خورشید پرتوی به مقدار فانوسی و از گلزاری غنچه‌ای و از بوستانی سیبی و بهی است.....

* عروض ساده و قافیه فارسی

تألیف: دکتر جعفر ثامنی

این کتاب از سوی مؤسسه فرهنگی انتشاراتی برتر در بهار امسال در ۱۱۱ صفحه در تهران به چاپ رسیده و مؤلف در مقدمه دو عامل اساسی را باعث سرخوردگی و فرار دستداران علم عروض از مطالعه کتب مربوط دانسته، عامل اول بیان ریز و درشت از مفاهیم ثقیل و اوزان نادر الوجود و عامل دوم شواهد شعری است که گاه دور از ذهن خواننده و دور از مفاهیم و مضامین رایج عصر ماست. کوشش در تدوین این کتاب برای رسیدن به نکات زیر معطوف بوده است:

۱- بیان مطالب و نکات عروضی به شکلی ساده و آسان.

۲- مثالها و شواهد حتی الامکان آشنا و مانوس برای خوانندگان و بویژه دانشجویان رشته ادبیات

فارسی.

۳- حذف اوزان نامطبوع و زحاقهای کمیاب

این کتاب شامل دو بخش است: بخش اول شامل معنی عروض و اوزان و اشعار فارسی است و در بخش دوم از علم قافیه و القاب و اصطلاحات ویژه آن و عیبهای قافیه سخن به میان می‌آید.

* (نامه علوم انسانی)

فصلنامه شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی شماره اول آن، بهار ۷۹ منتشر گردید. محور مقالات فصلنامه بررسی و تحلیل مبانی علوم انسانی، بررسی و نقد رشته‌های علوم انسانی، بررسی و نقد شیوه‌های اجرایی و عملکرد برنامه‌های آموزشی و پژوهشی علوم انسانی است. یادآوری می‌شود که رشته زبان و ادبیات عربی، و علوم و قرآن و حدیث از جمله رشته‌هایی است که مورد نظر شورای مذکور بوده است، و در این شماره مقالاتی در این باره به رشته تحریر در آمده است. صاحب امتیاز نشریه: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی تهران و مدیر مسئول آن: آقای دکتر مهدی گلشنی، و سردبیر آن: دکتر سید فضل الله موسوی است.

«فرهنگ مصادر اللغة عربی به فارسی» بخش ثلاثی مزید فیه. مصحح عزیر الله جوینی، تهران دانشگاه تهران، مؤسسه چاپ و انتشارات، ۷۳۸ ص، وزیری (شمیز)، بها ۲۵۰۰۰ ریال، چاپ دوم ۲۰۰۰ نسخه.

«قرة العين في النحو»: محمد بن صالح موسوی عاملی، گرد آورنده محمدعلی بحر العلوم، تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه چاپ و انتشارات. - ۲۶۸ ص، وزیری (شمیز)، ۷۰۰۰ ریال، چاپ اول، ۲۰۰۰ نسخه. «آشنایی با قرآن»: تفسیر سوره‌های زخرف، دخان، جائیه، فتح، قمر، مرتضی مطهری، تهران، صدرا، ۲۵۲ ص، جلد پنجم، رقی (شمیز)، ۴۵۰۰ ریال.

«الكشاف الموضوعی للقرآن الکریم»: معرفة الانسان، منجیات الانسان (جلد ۴-۵) آصف هاشمی وسليمان موسوی، قم - دارالقرآن الکریم، ۳۱۸ ص، وزیری (گالینکور)، چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

«واژه نامه قرآن»: ترجمه بیش از ۶۰۰۰ واژه و عبارت قرآنی. مصطفی اسرار، تهران، چوگان،

۵۴۸ ص - جیبی (گالینکور)، ۱۲۰۰۰ ریال، چاپ اول ۱۰۰۰۰ نسخه. در این کتاب بیش از ۶۰۰۰ واژه و عبارت قرآنی با ترجمه آن گرد آمده است.

* «آدم از دیدگاه قرآن و عهدین»: علی احمد ناصح، ویراستار: بهنام صدری، تهران، رایزن، ۱۴۲، ص، رقعی (شمیز)، ۶۰۰۰ ریال، چاپ اول، ۲۰۰۰ نسخه.

* «اهمیت قراءت عاصم به روایت حفص»: اکرم خدائی اصفهانی ویراستار: مسلم رضایی، تهران، رایزن، ۲۰۸ ص، رقعی (شمیز)، ۸۰۰۰ ریال، چاپ اول - ۲۰۰۰ نسخه

* «علوم قرآنی»: محمد هادی معرفت، قم، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی التمهید، ۴۹۶ ص، وزیری (شمیز)، ۱۰۰۰۰ ریال، چاپ اول، ۵۶۰۰ نسخه

* «غلطهای شفاهی و کتبی حتی در قرآن»: محمد مختاری، تهران، بنیاد بعثت، ۱۱۲ ص، رقعی (شمیز)، چاپ اول، ۲۰۰۰ نسخه.

* «فقر و غنا در قرآن و حدیث»: محمد کاظم شاکر، ویراستار: بهنام صدری، تهران، رایزن، ۲۲۰ ص، رقعی (شمیز)، ۱۰۰۰۰ ریال، چاپ اول.

* «مبانی تعلیم و تربیت در قرآن واحادیث»، رضا فرهادیان، قم، حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات، ۶۰۰ صفحه، وزیری (شمیز)، ۲۱۰۰۰ ریال، چاپ اول، ۲۵۰۰ نسخه.

* «مسیح (ع) در قرآن»: رضا صدر، مترجم: علی حجتی کرمانی، تهران، مشعل دانشجو، ۳۲۰ ص، وزیری (شمیز)، ۱۲۰۰۰ ریال، چاپ اول، ۵۰۰۰ نسخه

* «نسخ در قرآن»: در نقد تفکر انکار نسخ در قرآن، عزت الله مولایی نیا همدانی، ویراستار: امرالله نصیری، تهران - رایزن، ۴۵۴ ص، رقعی (شمیز)، ۱۵۰۰۰ ریال، چاپ اول، ۲۰۰۰ نسخه.

* «تفسیر قرآن برای جوانان»: محمد متوسل، تهران، مرکز فرهنگی درسهای قرآن، ۱۶۸ ص، جلد اول، پالتویی (شمیز)، ۴۰۰۰ ریال، چاپ اول ۵۰۰۰ نسخه

* «تفسیر موضوعی قرآن کریم: قرآن در قرآن» عبدالله جوادی آملی، ویراستار: محمد محرابی، قم، اسراء، ۵۴۰ ص، جلد اول، وزیری (گالینکور)، ۱۵۰۰۰ ریال، چاپ اول ۵۰۰۰/نسخه.

«تفسیر نور»: محسن قراءتی، تهران، مرکز فرهنگی درسهایی از قرآن، ۴۰۴ ص، جلد پنجم، وزیر ی (گالینکور)، ۱۲۰۰۰ ریال، چاپ سوم، ۵۰۰۰ نسخه.

* «قرآن و تفسیر عصری»: پژوهشی در نگرش عصری به قرآن زمینه‌ها و نتایج آن. محمد علی ایازی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۲۴۰ ص، رقی (شمیز)، ۵۲۰۰ ریال، چاپ دوم، ۲۰۰۰ نسخه.

* «ترجمه الحیة»: محمد رضا حکیمی، محمد حکیمی، علی حکیمی، مترجم: احمد آرام، ویراستار: محمد رضا حکیمی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۷۷۰ ص، جلد دوم، وزیر ی (گالینکور)، ۱۸۵۰۰ ریال، چاپ دوم، ۱۰۰۰ نسخه.

* «مجلة العلوم الانسانية للجمهورية الاسلامية الإيرانية»: مجله اکادمیک علوم انسانی که به دو زبان عربی و انگلیسی از مرکز پژوهشهای علمی وابسته به وزارت علوم و تحقیقات و فن آوری منتشر می‌شود، و منعکس کننده دیدگاههای اسلامی و انسانی در محافل علمی است. شماره ۷ این فصلنامه در بهار ۷۹ منتشر گردید. مدیر مسئول و سر دبیر نشریه پژوهشگر فعال تاریخ اسلام آقای دکتر صادق آئینه وند است، و هیأت تحریریه آن جمعی از استادان دانشگاههای تهران است. ویراستار عربی مجله استاد جعفر صادق الخلیلی، ویراستار انگلیسی آن خانم استاد حمیده معرفت است. شماره جدید مجله محتوی بر ۵ مقاله به زبان عربی، و ۶ مقاله به زبان انگلیسی است.

* «مجلة الدراسات القرآنية»: مرکز مطالعات اسلامی در دانشکده مطالعات شرقی و آفریقایی دانشگاه لندن، شماره اول نشریه بررسیهای قرآنی به سردبیری دکتر محمد عبدالحلیم، وزیر نظر سی تن از دانشمندان و استادان دانشگاههای بریتانیا و کشورهای اسلامی، و به دو زبان انگلیسی و عربی اواخر سال ۱۹۹۹ منتشر شد. در این شماره مقالات و پژوهشهایی درباره زبان و معارف قرآن به زبان عربی و انگلیسی به چاپ رسیده است.

* «مجلة الاسبوع الادبی»: هفته نامه ادبی اتحادیه نویسندگان عرب است، که در دمشق منتشر می‌شود به گروههای زبان و ادبیات عربی دانشگاههای ایران به رایگان ارسال می‌شود، این هفته نیز مالا مال از پژوهشها، و مقالات و انواع فنون ادبی، از قصه و شعر و غیره بوده است. مدیر مسئول این

نشریه دکتر علی عقله عرسان، و سردبیر آن دکتر ولید مشوح است.

«مجله «بینات»: نخستین نشریه قرآنی به زبان فارسی که از سوی مؤسسه معارف اسلامی امام رضا (ع) فراهم می‌شود شماره (۲۴) آن در سال ششم منتشر گردید. مدیر مسئول نشریه جناب آقای محمد عبد‌اللهیان، و سردبیر آن استاد حسن پویا، شماره جدید آن دارای مقالات تحقیقی و مطالب مفید قرآنی را در (۲۰۸) صفحه است.

«النافذة»، نشریه ماهانه و داخلی مدرسه معصومیه در قم، که به زبان عربی منتشر می‌شود. مدیر مسئول آن سید علی رضا حسینی (عارف)، و سردبیرش جواد غفاری است. این نشریه ادبی اسلامی که برای آموزش زبان عربی به طلاب و دانشجویان بسیار مفید و موثر است، دارای شیوه‌های نوین و طرح‌های جالب زبان آموزی است، امید است که در آینده نزدیک تبدیل به نشریه سراسری شود تا مورد استفاده همه علاقمندان زبان قرآن گردد.

«الفتی»: نشریه دانشجویان گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه اصفهان که زیر نظر ادیب و استاد دانشگاه آقای ماجد نجاریان و با همکاری آقای عبدالهادی طرفی و خانم لیلی و موسی زاده به زبان عربی منتشر می‌شود، شماره ۷ نشریه متضمن مقالات و مطالب علمی و ادبی مفید برای دانشجویان این رشته است.

«نشریه «آوای اندیشه» نشریه فرهنگی ادبی جامع، از سوی شاخه دانشجویی دفتر فرهنگی و سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه شهید چمران منتشر می‌شود، مدیر مسئول آن آقای محمد رضا یوسفی، و سردبیر آن آقای جعفر ملک محمدی است شماره دوم آن منتشر گردید.

نشریه «تبیان» نشریه قرآنی فرهنگی است، و از سوی کانون قرآن و عترت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه شهید چمران اهواز منتشر می‌شود. مدیر مسئول و سردبیر آن آقای حسین میرزایی است شماره اول آن اسفند ماه ۷۸ منتشر گردید. و حاوی مطالب ارزنده‌ای درباره قرآن و معارف اسلامی است.

«أقلام الطلبة»: نشریه دانشجویان گروه زبان ادبیات عربی دانشگاه شهید چمران اهواز، که به زبان عربی منتشر می‌شود. مدیر مسئول آن آقای عبدالامیر زهیری، و سردبیرش آقای محمد حسن فلاحیه است. شماره ۸ آن اواخر اسفندماه ۷۸ منتشر شد، این شماره متضمن مقالات و اشعار و

مطالب ادبی فراوان به زبان عربی است.

نشریه «بیته»: نشریه فرهنگی ادبی بسیج خواهران دانشگاه شهید چمران اهواز است. که حاوی مطالب ارزنده فرهنگی و اسلامی و ادبی است. شماره اخیر آن اردیبهشت ماه ۷۹ منتشر گردید.

«ساعة اليقظة»: نشریه علمی ادبی، خبری دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی مشهد منتشر گردید. صاحب امتیاز و مدیر مسئول نشریه آقای نعمت الله علیدادی سلمانی است، زیر نظر شورای سردبیری. اولین شماره محتوی مطالب علمی لغوی و ادبی بقلم دانشجویان گروه عربی است. شایان ذکر است که قبلاً نیز نشریه «اللواء العربیة» نیز از سوی انجمن علمی دانشجویی رشته مذکور در آن دانشگاه منتشر میشد.

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

إِنِّي بَارِكُ فِيكُمْ فِي ثِقَلَيْنِ كَمَا بَارَكْتُ فِي الْبَيْتِ وَبِعْتَرِ